

РІШЕННЯ

Антикризового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану

м.Київ

28.10.2025 р.

За участю представників Верховної Ради України, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Національної академії наук України, а також структурованих об'єднань та організацій промисловців, підприємців, роботодавців, профспілок, об'єднаних територіальних громад проведено розширене засідання Антикризового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану (АШ) з питань:

1. Поточні тенденції соціально-економічного розвитку, моніторинг реалізації пропозицій АШ

2. Невідкладні питання забезпечення стійкості та відновлення самодостатності національної економіки у контексті визначених Урядом стратегічних пріоритетів у проєкті Державного бюджету на 2026 рік (реєстр. №14000 від 15.09.2025) та Програмі діяльності Кабінету Міністрів України (реєстр. № 14069 від 23.09.2025).

Під час розгляду порядку денного головними темами були ризики уповільнення темпів економічного зростання, ресурсна незбалансованість держбюджету на наступний рік, перешкоди для реалізації стратегічних пріоритетів Програми діяльності КМУ, актуальність запровадження додаткових стимулів для нарощування промислового виробництва, адаптація монетарної політики для потреб відновлення, подолання наявних дисбалансів ринку праці тощо.

За перше півріччя реальний ВВП зріс лише на 0,9%, а у другому кварталі — на 0,7% рік до року. За оцінками НБУ, у III кварталі темпи економічного зростання прискорилися до 2,1% (у 2023 році вітчизняна економіка зросла на 5,3%, а за підсумками 2024 року — на 2,9%).

Промислові підприємства станом на початок третього кварталу використовують виробничі потужності на рівні близько 65%.

За підсумками першого півріччя, промислове виробництво знизлося на 3,9%. Хоча у 2023 і 2024 роках воно зростало на 6,8% і 4,6% відповідно.

У січні–вересні 2025 року агровиробництво скоротилося на 14% р/р (після зниження на 8,4% р/р у січні–серпні) через зсув темпів жнив порівняно з 2024 роком.

Будівельна галузь за перше півріччя зросла на 2,4%, однак темпи зростання різко знизилися (у 2023 році було 25%, а в 2024 році — 18,6%).

За січень–вересень 2025 року обсяги імпорту перевищили експорт на 29,6 млрд дол. Відбувається посилення залежності економіки від товарного імпорту (37% ВВП у 2024 році), тоді як доходи від експорту становили 22% ВВП. При цьому значна частка зовнішніх фінансових надходжень

відволікається від цілей відновлення та розвитку виробництва (у тому числі експортного) і осідає у золотовалютних резервах НБУ.

Під час засідання було відзначено:

- Ризики ресурсної незбалансованості проекту Державного бюджету на 2026 рік (потреба у зовнішньому фінансуванні становить \$46 млрд доларів, стабільно забезпечених джерел — лише \$26 млрд).
- Критична потреба у збільшенні фінансування оборонного замовлення для завантаження оборонно-промислового комплексу, у т.ч. через ризики скорочення постачань техніки та озброєння з-за кордону тощо (за експертними оцінками, виробнича спроможність українського ВПК у 2025 році має потенціал у \$35 млрд).
- Фактично законсервовані соціальні стандарти, які знижують купівельну спроможність населення і гальмують внутрішній попит (заплановано в проекті держбюджету-2026 підвищення мінімальної пенсії з 2361 до 2595 грн, мінімальної заробітної плати з 8000 до 8647, поглинається внаслідок інфляції).
- Проект Програми діяльності Кабінету Міністрів як набір визнаних актуальних пріоритетів та підготовлених відомчих пропозицій не сприймається як цільна платформа дій, оскільки не ґрунтується на результаті попереднього аудиту стану економіки в умовах війни, окремих її секторів та не формує стимулів розвитку.
- Потребують конкретизації кроки щодо впровадження сучасної промислової політики як основи інноваційно-індустріального розвитку та відновлення високотехнологічних виробництв, що значно ускладнилося після ліквідації Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості.
- Відсутні системні рішення з досягнення цілей відповідно до Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року та плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках, розв'язання нагальних потреб у забезпеченні житлом та відновлення соціальної інфраструктури для ВПО, повернення громадян-вимушених мігрантів, подолання наявних диспропорцій національного ринку праці тощо.

Окремо наголошено на тому, що у системі управління енергетичної безпеки бракує антикризових мобілізаційних дій — як на рівні координації, так і на рівні виконавчої відповідальності. АШ уже неодноразово ініціював розгляд цього питання протягом 2022-2024 років, звертаючись до органів влади та РНБОУ. Зокрема, було рекомендовано здійснити аналіз стану виконання Указу Президента України №737/2023, «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 7 листопада 2023 року «Щодо додаткових заходів із посилення стійкості функціонування енергетичної системи та підготовки національної економіки до роботи в осінньо-зимовий період 2023/24 року», Указу Президента України від 17 жовтня 2023 року № 695 про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 жовтня 2023 року «Про

організацію захисту та забезпечення безпеки функціонування об'єктів критичної інфраструктури та енергетики України в умовах ведення воєнних дій», та їхнього обов'язкового доопрацювання відповідальними центральними органами виконавчої влади, а також розглянути питання щодо введення в Уряді відповідальної посади високого рівня з наданням повноважень з координації політики у енергетичній сфері.

Аудит Рахункової палати підтвердив значні недоліки у реалізації урядової програми із захисту критичної енергетичної інфраструктури у 2023–2024 роках, зазначивши поряд з об'єктивними проблемами ресурсного забезпечення також низький рівень професійності та управління процесами.

Залишається актуальною потреба у розширенні доступу економічно активних підприємств до кредитних ресурсів, більш активного задіяння Урядом для цільового кредитування реального сектора ресурсів державних банків та створення для цього сприятливих ринкових умов, адаптація інструментів грошово-кредитної та монетарної політики НБУ до потреб економіки воєнного періоду.

За результатами розгляду учасники засідання Антикризисного штабу вирішили:

1. З огляду на наявні ризики ресурсної незбалансованості держбюджету на 2026 р., скорочення постачань техніки та озброєння з-за кордону рекомендувати

Верховній Раді України, КМУ

1.1 Врахувати при подальшому розгляді проєкту Державного бюджету на 2026 рік пропозиції Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, Комітету з питань економічного розвитку щодо забезпечення потреб фінансування оборонного замовлення та завантаження оборонно-промислового комплексу з метою забезпечення довгострокового контракування виробництва продукції оборонного призначення, підтримки національних виробників оборонної галузі, у т.ч. через використання інструментів в рамках політики «Зроблено в Україні»;

1.2. Вжити заходів щодо модернізації механізмів кредитування через удосконалення регуляторних умов НБУ, комплаєнс процедур та ризик-менеджменту, зокрема внести відповідні зміни у Постанову КМУ від 5 листопада 2024 р. № 1288 «Деякі питання надання фінансової державної підтримки підприємствам, які визначені критично важливими для функціонування економіки в особливий період у сфері оборонно-промислового комплексу» та забезпечити парламентський контроль задля підвищення ефективності її реалізації на практиці *(за експертними оцінками, наразі*

можливостями кредитування в рамках фінансування бюджетної програми КПКВК 2601040 «Відшкодування відсотків за кредитами, які надаються підприємствам оборонно-промислового комплексу, які беруть участь у виконанні заходів державних цільових програм, пов'язаних із розвитком оборонно-промислового комплексу» змогли скористатися до 30% підприємств, від тих, які мали такий намір).

1.3 З метою покращення фінансового стану підприємств, підвищення у вітчизняному ОПК, уникнення зайвої регуляції при узгодженні дозвільних процедур та упередження потенційних корупційних ризиків при відкритті експорту оборонної продукції забезпечити формування прозорої, прогнозованої системи регулювання експорту озброєнь через відновлення діяльності Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва, забезпечення регулярної ротації членів цієї комісії та парламентського контролю.

2. З метою збільшення інституційної спроможності органів виконавчої влади та місцевих самоврядування при реалізації сучасної промислової політики, врахування наслідків нереалізованого потенціалу у діяльності ліквідованого Мінстратегпрому (2020-2022) запропонувати ВРУ та профільним ЦОВВ забезпечити узгоджені підходи при подальшому розгляді Проекту «Закону про засади державної промислової політики» №11331-д від 30.09.2025 та розробки Міністерством економіки, довілля та сільського господарства Стратегії промислового виробництва України на 2026—2030 роки відповідно до Програми діяльності КМУ, із залученням до цієї роботи профільних науково-експертних організацій РНБО, НАН України та бізнес-об'єднань.

3. З метою формування сприятливих умов для впровадження механізмів компенсації капітальних інвестицій з метою відновлення зруйнованих виробництв, розширення та модернізації діючих та релокованих та створення нових переробних підприємств підтримати прийняття у цілому проектів Закону України «Про внесення змін до пункту 4 розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України щодо компенсації інвестицій через податки» №13414 від 25.06.2025, «Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо компенсації інвестицій через податки» №13415 від 25.06.2025 (прийняті парламентом за основу 04.11.2025) та звернутися із відповідними зверненнями на адресу КМУ та профільних Комітетів Верховної Ради України.

4. Рекомендувати КМУ, з огляду на нарощування диспропорцій в оплаті праці між керівниками державних підприємств, Наглядових рад та показниками середньої заробітної плати в реальному секторі економіки, вжити заходів під час підготовки Державного бюджету на наступний рік з подолання соціально-

економічних деструкцій, сформованих під час війни в національному ринку праці.

5. З метою реалізації антикризових, мобілізаційних заходів задля досягнення цілей нарощування темпів впровадження локальних систем захисту енергооб'єктів, забезпечення відновлення КМУ розглянути питання щодо введення в Уряді відповідальної посади високого рівня з наданням повноважень з координації політики енергетичної стійкості.

6. АШ забезпечити подальше супроводження розгляду та реалізації пропозицій, викладених у зверненні на адресу Президента України, Верховну Раду України з питання більш ефективного використання потенціалу грошово-кредитної, монетарної політики для розвитку кредитування у реальному секторі економіки створення умов для нарощування власної ресурсної бази тощо.

**Президент УСПП,
Співголова Національної тристоронньої
соціально-економічної ради**

А.К.Кінах